

Số: 133/2022/QĐST-VDS

Đông Anh, ngày 22 tháng 6 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
(V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự)

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐÔNG ANH – THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán- Chủ tọa phiên họp:* Ông Nguyễn Lâm Bình.
- *Thư ký phiên họp:* Ông Nguyễn Đăng Hùng.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp:* Bà **Dương Thị Hiệp**– Kiểm sát viên.

Ngày 22/6/2022, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đông Anh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 203/2021/TLST-VDS ngày 29/11/2021 về việc: *Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 09/2022/QĐST-VDS ngày 15/6/2022 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- 1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà **Đỗ Thị A**, sinh năm 1969.
Hộ khẩu thường trú và nơi ở: Xóm X, xã Y, huyện Z, Thành phố Hà Nội. Vắng mặt và có đơn xin vắng mặt.
- 2. Người bị yêu cầu:** Cụ **Nguyễn Thị B**, sinh năm 1932.
Hộ khẩu thường trú và nơi ở: Xóm X, xã Y, huyện Z, Thành phố Hà Nội (Là mẹ đẻ bà A). Vắng mặt.
- 3. Những vấn đề cụ thể người yêu cầu việc dân sự yêu cầu Tòa án giải quyết bao gồm:** Tuyên bố cụ Nguyễn Thị B mất năng lực hành vi dân sự.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai tại Tòa án, người yêu cầu bà **Đỗ Thị A** trình bày như sau:

- Về quan hệ: Bố bà là cụ **Đỗ Thế Nho**, sinh năm 1925, chết năm 2017. Mẹ bà là cụ **Nguyễn Thị B**, sinh năm 1932. Bố mẹ bà sinh được 05 người con gồm: Bà **Đỗ Thị Bích**, sinh năm 1958; Ông **Đỗ Thế Nhã**, sinh năm 1962; Bà **Đỗ Thị Liên**, sinh năm 1965; Bà **Đỗ Thị A**, sinh năm 1969 và ông **Đỗ Thế Vũ**, sinh năm 1973.

- Về tiền sử nhi khoa, quá trình phát triển thể chất của cụ B: Theo bà được biết, từ khi được sinh ra mẹ bà có thể trạng bình thường. Gia đình nội ngoại hai bên trong phạm vi ba đời không có ai bị tâm thần kinh hay mất năng lực hành vi dân sự. Đến khoảng năm 1957 thì bố mẹ bà kết hôn với nhau.

- Về đặc điểm tính tình, sinh hoạt, biểu hiện của cụ B: Từ khi được sinh ra, các anh chị em bà chung sống cùng bố mẹ tại Xóm X, xã Y, huyện Z, Thành phố Hà Nội. Mẹ bà đi làm nhiều nơi, ở nhiều cơ quan, đơn vị của Nhà nước và hoàn toàn bình thường. Đến năm 1983, mẹ bà về hưu theo chế độ. Quá trình chung sống, từ khi mẹ bà

nghỉ hưu thì bà là người chăm sóc chủ yếu cho mẹ bà. Đến năm 2015, mẹ bà bắt đầu có những biểu hiện bị lẫn, thời gian gần đây nặng hơn, không được minh mẫn, khả năng nhận thức và làm chủ hành vi gần như không có. Biểu hiện như sau:

- + Ai hỏi gì thì không hiểu mà trả lời câu hỏi khác, không nhớ mình tên gì, bao nhiêu tuổi, địa chỉ ở đâu, các thông tin đến con cái và gia đình đều không biết. Thỉnh thoảng hay tự nói nhảm một mình.

- + Về sinh hoạt: Những việc đơn giản, tối thiểu phục vụ cho sinh hoạt của bản thân như ăn uống, tắm, vệ sinh cụ đều không tự làm được, phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, hướng dẫn, giám sát.

- + Về thói quen: Vẫn giữ những thói quen cũ như đi dép vào nhà, vệ sinh không đúng chỗ...

Gia đình chưa lần nào đưa mẹ bà đi điều trị bệnh tâm thần, thần kinh ở bệnh viện, cơ sở y tế nào vì nghĩ cụ bị lẫn tuổi già. Mẹ bà cũng không được hưởng tiền trợ cấp xã hội theo diện đối tượng khuyết tật ở địa phương. Thỉnh thoảng mẹ bà có bị ốm, đau cột sống, gia đình có đưa mẹ bà đi khám chứ không nằm viện điều trị.

Nay bà đề nghị Toàn án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với mẹ đẻ bà là cụ Nguyễn Thị B. Mục đích đề gia đình giải quyết vấn đề dân sự liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp của cụ B.

- Về việc giám hộ cho cụ B: Các anh chị em bà đã thống nhất cử bà Đỗ Thị Bích (Con gái lớn của bố mẹ bà) là người giám hộ cho cụ B.

- Về quản lý tài sản của cụ B: Bà không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Tại phiên họp:

Bà Đỗ Thị A vắng mặt nhưng có đơn xin giải quyết vắng mặt và xác định vẫn giữ nguyên yêu cầu giải quyết việc dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp phát biểu quan điểm về thẩm quyền giải quyết vụ việc của Tòa án nhân dân huyện Đông Anh là đúng thẩm quyền; Thẩm phán, Thư ký tuân theo đúng quy định tố tụng dân sự, không có vi phạm. Sau khi đánh giá các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc, đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố cụ Nguyễn Thị B mất năng lực hành vi dân sự của bà Đỗ Thị A.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đông Anh nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết vụ việc: Người yêu cầu là bà Đỗ Thị A yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo Khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu là cụ Nguyễn Thị B có nơi cư trú tại xóm X, xã Y, huyện Z, Thành phố Hà Nội. Do đó, thẩm quyền giải quyết vụ việc thuộc về Tòa án nhân dân huyện Đông Anh theo quy định tại Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về quan hệ: Cụ Nguyễn Thị B có chồng là cụ Đỗ Thế Nho, sinh năm 1925, chết năm 2017. Cụ Nho và cụ B sinh được 05 người con gồm: Bà Đỗ Thị Bích, sinh năm 1958; Ông Đỗ Thế Nhã, sinh năm 1962; Bà Đỗ Thị Liên, sinh năm 1965; Bà Đỗ Thị A, sinh năm 1969 và ông Đỗ Thế Vũ, sinh năm 1973.

[3] Xét yêu cầu của bà A:

Về tình trạng của cụ Nguyễn Thị B: Theo ý kiến của bà A và những người hàng xóm của cụ B, cung cấp của chính quyền địa phương thể hiện: Cụ B từ khi được sinh ra có thể trạng bình thường. Sau khi kết hôn với cụ Nho, vợ chồng cụ B và các con chung sống tại Xóm X, xã Y, huyện Z, Thành phố Hà Nội. Quá trình chung sống, đến năm 2015, cụ B bắt đầu có những biểu hiện bị lẫn, thời gian gần đây nặng hơn, không được minh mẫn, khả năng làm chủ hành vi gần như không có. Biểu hiện như sau:

+ Ai hỏi gì thì không hiểu mà trả lời câu hỏi khác, không nhớ mình tên gì, bao nhiêu tuổi, địa chỉ ở đâu, các thông tin đến con cái và gia đình đều không biết. Thỉnh thoảng hay tự nói nhảm một mình.

+ Về sinh hoạt: Những việc đơn giản, tối thiểu phục vụ cho sinh hoạt của bản thân như ăn uống, tắm, vệ sinh cụ đều không tự làm được, phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, hướng dẫn, giám sát.

+ Về thói quen: Vẫn giữ những thói quen cũ như đi dép vào nhà, vệ sinh không đúng chỗ...

Gia đình chưa lần nào đưa cụ B đi điều trị bệnh tâm thần, thần kinh ở bệnh viện, cơ sở y tế nào và cụ B cũng không được hưởng tiền trợ cấp xã hội theo diện đối tượng khuyết tật ở địa phương.

Sau khi Tòa án thụ lý việc dân sự Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, bà A có yêu cầu giám định pháp y tâm thần đối với cụ B. Sau đó Tòa án đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần theo quy định của pháp luật. Tại Văn bản ghi nhận quá trình giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 75/VBGNQTGD và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 75/KLGĐ cùng ngày 29/4/2022 của Viện pháp y tâm thần Trung Ương kết luận: ***Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Thị B bị bệnh mất trí trong bệnh Alzheimer. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F00. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.***

Do vậy, yêu cầu tuyên bố cụ Nguyễn Thị B mất năng lực hành vi dân sự của bà Đỗ Thị A là có căn cứ, phù hợp với Khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự nên được chấp nhận.

[4] Về việc giám hộ cho cụ Nguyễn Thị B: Theo quy định tại Điều 53 Bộ luật dân sự, cụ Nguyễn Thị B không có người người giám hộ đương nhiên. Tuy nhiên, các con của cụ B đã thống nhất cử bà Đỗ Thị Bích (Con gái lớn của cụ B) là người giám hộ cho cụ B. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Ủy ban nhân dân xã Y, huyện Đông Anh, Thành phố Hà Nội có trách nhiệm cử người giám hộ cho cụ B theo quy định tại Khoản 1 Điều 54 Bộ luật dân sự. Do đó, Tòa án không xem xét giải quyết theo quy định tại Khoản 3 Điều 46 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

[5] Về quản lý tài sản của cụ B: Đương sự không yêu cầu Tòa án giải quyết. Do đó, Tòa án không đặt ra xem xét, giải quyết.

[6] Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm: Người yêu cầu là bà Đỗ Thị A phải chịu lệ phí theo quy định của pháp luật.

[7] Đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp là có căn cứ, phù hợp với quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 22; Khoản 3 Điều 46; Điều 53; Khoản 1 Điều 54; Điều 57; Điều 58 Bộ luật dân sự;

- Khoản 1 Điều 27; Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 367; Điều 372; Điều 376; Điều 377 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Đỗ Thị A.

Tuyên bố cụ Nguyễn Thị B, sinh năm 1932. Hộ khẩu thường trú và nơi ở: Xóm X, xã Y, huyện Z, Thành phố Hà Nội mất năng lực hành vi dân sự.

2. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Ủy ban nhân dân xã Y, huyện Đông Anh, Thành phố Hà Nội có trách nhiệm cử người giám hộ cho cụ Nguyễn Thị B. Người giám hộ được đại diện cho cụ B trong việc thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của cụ B; có nghĩa vụ chăm sóc, bảo đảm việc điều trị cho cụ B.

3. Lệ phí việc dân sự sơ thẩm là **300.000** (ba trăm nghìn) đồng, bà Đỗ Thị A phải chịu nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí bà A đã nộp là 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tại Biên lai thu tiền án phí, lệ phí Tòa án số **45801** ngày 29/11/2021 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đông Anh. Xác nhận bà A đã nộp đủ lệ phí.

4. Bà Đỗ Thị A có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 (Mười) ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Quyết định này có thể bị kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của pháp luật.

THẨM PHÁN- CHỦ TOẠ PHIÊN HỢP

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;

- VKSND huyện Đông Anh

- Lưu hồ sơ vụ việc.

(Đã ký)

Nguyễn Lâm Bình